

SIŁA I ZDROWIE

Dodatek tygodniowy „Słowa Pomorskiego“

Realizacja postulatów wychow. fizycznego w Pomorskim Związku Kat. Młodz. Polsk.

(Dokończenie).

Nie zapomnieliśmy Związek w roku bieżącym o drugiej połowie, a w dodatku o tej słabszej połowie rodzaju ludzkiego — urządzając oboz wychowania fizycznego dla druhen pod Kościelczyną. Tu na łonie przyrody, pod namiotami wśród lasów i jezior, z górą 60 druhen z naszych Żeńskich Stowarzyszeń z całego Pomorza zaprawiało się w sportach i grach sportowych, gimnastyce przez 14 dni, tj. od 1—14 września. W programie kursu uwzględniono również tańce narodowe, a druhny z zamiłowaniem — wprost z pasją tańczyły naszego dziańskiego „krakowiaka”, „okniętego”, „mazura” i efektownego, pełnego gracji „poloneza”.

Ponieważ kurs ten odbył się w idealnych warunkach tj. w miejscu stałych obozów przysposobienia wojskowego kobiet, dlatego przy sprzyjającej pogodzie kurs osiągnął w zupełności zamierzony cel. Dzięki fachowemu doborowi sił instruktorskich, z uniwersyteckim wykształceniem i praktyką pedagogiczną, program kursu — aczkolwiek bardzo obszerny — wyczerpano w całości. Dzięki temu, że Stowarzyszenia wystąpiły na kurs po 1—2 najinteligentniejsze druhny — kurs stał programowo na dobrym wynikiem poziomie. Chęć i zapał do ćwiczeń nie do określenia, to też korzyści z tego kursu nie tylko dla samej naszej organizacji, ale wogóle dla sportu polskiego bardzo wielkie.

Dzięki dobrej i po mistrzowsku ujętej organizacji kursu — wszystkie uczestniczki czuły się bardzo dobrze. W bardzo miłym nastroju i serdecznym współczuciu towarzyskiem mijali 14-dniowy okres przyjemnego życia pod namiotami i nadchodziła smutna chwila rozstania. W 14 dniu kursu popywały się druhenki bardzo efektywną gimnastyką, grami sportowymi i tańcami, a stosunkowo bardzo dobre wyniki trójbójko lekko-atletycznego, przeprowadzonego na zakończenie kursu, wyudały dobitnie korzyści odniesione przez uczestniczki kursu. Kiedy na zakończenie żegnano przemówieniami serdecznymi druhny-kursistki, niejedna z nich uрониła w skrytości parę łez z żalu, że kończy się ten „raj na ziemi” i że trzeba znowu powrócić do szaryzyny życia codziennego.

Kurs ten ukończyło 60 druhen z pomyślnym wynikiem. Druhny-kursistki, pokrzepione na duchu i wzmocnione na siłach wyrażały wcześniej ranniem dni 15 września na wzroście w Kościelczynej i tu dopiero widziało się wprost wzruszające sceny przy pożegnaniu. Stąd rozchodziło się 60 instruktoerek wychowania fizycznego do wszystkich zakątków Pomorza, by wśród szerokiej masy szerzyć idee ruchu fizycznego. Cóż nam wypada robić, jeśli nie życzyć młodym pionierkom tętny Narodu i Państwa w ich szlachetnej pracy „Szczęść Boże”.

Wiemy dobrze o tem, że młodzież chętnie ćwiczy, uprawia sporty, gimnastykę, a przedewszystkiem gry. Nic innego jak brak wzorowania, a raczej uświadomienia u osób starszych zarówno duchownych jak i świeckich hamuje nieraz dotkliwie poczynania Władz, którym powierzono pieczę nad wychowaniem fizykiem i przysposobieniem wojskowem Narodu.

Chcąc usunąć tę zaporę przeprowadził Związek pierwszy tego rodzaju w Polsce 3-dniowy kurs wychowania fizycznego dla księży patronów całej diecezji w czasie od 19—21 września w seminarjum duchownem w Pelplinie. Wszyscy księża-patronowie, jako absolwenci kursu, po zaznajomieniu się z nowym dla nich działem pracy nad młodzieżą stanęli się gorącymi propagatorami tej idei ku chwale Boga, a na pożytek Narodu i Państwa. Korzyści osobiste odnieśli księża-kursiści również niemale, zważywszy ten fakt, że urząd duszpasterski, szczególnie w obecnych czasach stawia bardzo wysokie wymagania od zdrowia duszpasterza. I na duszpasterzu każdym ciąży obowiązek dbania o to, aby ciało jego zawsze było silnem i sprawnym narzędziem dla rozlicznych jego czynności duszpasterskich. Obowiązek ten nakłada na duszpasterza cała nasza tradycja chrześcijańska. Wośmy np. pod rozkaz św. Ignacego, dawniejszego hiszpańskiego, a późniejszego żołnierza Chrystusowego. Pisze on w listach swoich: „Silne ciało potężne jest pomocą przy wykonywaniu wielkich czynów”. Podobnie wyraża się wielka reformatorka życia klasztornego, św. Teresa: „O mój Boże, pragnę posiąść dobre zdrowie, żebym Ci mogła lepiej służyć”. Dzięki przychylności i poleceniu tegoż kursu w „Oreodowniku Kościelnym” przez ks. biskupa dr. Okoniewskiego, dzięki pomocy finansowej, jakiej udzielił Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego na ten cel — kurs ten osiągnął swój zamierzony cel. Wszyscy księża — kursiści barłzo żywo dyskutowali nad referatami wygłoszonymi przez prelegentów kursu w osobach kpt. Nitkego jako przedstawiciela Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego oraz instruktora W.F. p. Filaska. Uznano wychowanie fizyczne zarówno u druhen jak i u druhen za potrzebę palącą, a pracę w tym dziale, jako jeden ze środków duszpasterskich. Oprócz wysłuchania bardzo fachowych referatów z dziedziny wychowania fizycznego — wszyscy księża — kursiści ćwiczyli gimnastykę, gry i ćwiczenia sportowe z wielką chęcią i zapałem. Między ćwiczącymi było też kilku księży proboszczów siwosłowych, którzy przez ćwiczenia, jak się wyraził — odmłodlili się fizycznie i duchowo.

Wszyscy księża — kursiści w liczbie 70 jako patronowie katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej diecezji chełmińskiej po zapoznaniu się w ogólnych zarysach z zasadami tej pracy w teorii i praktyce wykorzystają należyte wiadomości w pracy nad młodzieżą i sobą samym.

Ćwiczenia składać się będą z trzech faz: 1) marsz ubezpieczeniowy — służba ubezpieczeniowa, patrolo-zwiadowcza konne i piesze; 2) marsz zbliżania — potuwanie się w ogniu artyl.; 3) nawigacja styczności. Przypuszczalne zakończenie ćwiczeń około godziny 15-tej.

Do zwolnienia uczestników z bliższych okolic, czynne będą samochody ciężarowe. Łoże uczestników oraz miejsce oczekiwania samochodu należy bezwzględnie podać do Komendy Okręgowej P. W. 64 pp. w Grudziądzu.

Kronika sportowa.

PIŁKA NOŻNA.

Legia zwycięża Polonię 3:0 (1:0). W niedzielę 11 bm. na boisku Legii w Warszawie rozegrany został mecz o mistrzostwo Ligi pomiędzy stołecznymi rywalkami, zakończony zupełnie zasłużonym zwycięstwem Legii, będącej bezwzględnie drużyną lepszą. Gra obfitała w emocjonujące momenty podbawkowe, nie stała jednak na wysokim poziomie wskutek specyficznego charakteru walki o punkty i częstych objawów gry brutalnej, za co usunięci zostali z boiska Hyla i Przedziecki. Bramki zdobyli Ciszewski, Ciebecki oraz Łabko z pięknie wykonanego rzutu wolnego. Wyodrębnił się w Legii doskonały grający atak i obaj obrońcy, w Polonii najlepszy był Kisieleński, który na rumieniu nie ma żadnej bramki Sędziował p. Arczyński.

Lwów. 11. 11. Warta — Czarni 3:2 (1:1). Mecz bardzo ładnie prowadzony obustronnie z ambicją, gra tury. Warta wystąpiła z 3 rezerwowymi bez Bouchowicza, Smigłaka i Fillegora. To też wynik rezultowy bardziej odzwierciedlałby przebieg gry, która była równorzędna. Bramki dla Warty zdobyli: Przybyz, Staliński i Radziejewski, dla Czarnych obie Natalia. Sędziował p. Płoński z Łodzi.

Katowice 11. 11. IFC. — Warszawianka 2:0 (2:0). Gospodarze odnieśli zwycięstwo nad Warszawianką głównie dzięki większej zaradności swego ataku, gdyż gra była zupełnie równorzędna i dopiero w ostatnim kwadransie zarysowała się przewaga IFC. Bramki zdobyli Kosok i I samobójca wskutek nie porozumienia pomiędzy obrońcą Warszawianki. Sędziował p. Niedźwirski (Lwów).

Kraków. 11. 11. Wisła — Śląsk 2:2 (1:1). Spodziewane zwycięstwo Wisły, która przez cały czas gry górowała nad przeciwnikiem. Bramki dla Wisły uzyskali Heyman i 4. Kowalski 3 i Balcer 2. Dla Śląska strzelcami byli Hanuszek i Kleba, przy czym bramki padły w 1-ej i ostatniej minucie gry. Sędziował p. Słomczyński z Sosnowca.

Najbliższe mecze ligowe. W nadchodzącą niedzielę odbędą się następujące mecze ligowe: w Warszawie Warszawianka — Śląsk i Polonia — Ruch, we Lwowie Czarni — Legia, w Katowicach I FC — Wisła, w Poznaniu Warta — Turysta.

Pozostałe terminy ligowe. 2 meczów ligowych odbędą się jeszcze następujące spotkania:

18. 11. Warszawianka — Śląsk, Polonia — Ruch, Czarni — Legia, 1 FC — Wisła i Warta — Turysta.

25. 11. Cracovia — 1 FC, Hasmonaea — Warszawianka.

Terminy meczów Czarni — Pogoń, Czarni — Hasmonaea, ŁKS. — Wisła i Legia — Ruch jeszcze nie zostały wyznaczone.

Mecz Hasmonaea — Śląsk (w dniu 4 bm. we Lwowie — wynik 4:0) zostanie pewno zweryfikowany jako 3:0 i 2 pkt. dla Śląska, gdyż Hasmonaea jest zawieszona.

Mecz lekkoatletów Polonia — Warszawianka. W sobotę 10 bm. na boisku Orla w Warszawie rozegrany został na zakończenie sezonu lekkoatletycznego mecz piłkarski pomiędzy lekkoatletami Polonii i Warszawianki, zakończony zwycięstwem Polonii 13:6 (10:1). Mecz rozegrany w towarzyskim nastroju obfitał w momenty komiczne. Bramki dla Polonii zdobyli Kalinowski 5, Mayro 3, Maszewski 2 oraz Sikoraki, Lysakowski i Kassenberg, dla Warszawianki zaś Dobrzyński 3. Foryś II, 2. oraz Kostrzewski, który wystąpił w barwach Warszawianki. Sędziował p. Walentyńczyk z Orla.

Włochy — Austria 2:2 (2:2). Rzym, 12. 11. — Mecz piłkarski Włochy — Austria dał wynik remisowy 2:2 (2:2).

Stan rozgrywek o międzypaństwowe mistrzostwo Europy środkowej przedstawia się następująco: 1) Włochy 6 gier — 8 pkt., 2) Austria 7 gier — 7 pkt., 3) Węgry 5 gier — 6 pkt., 4) Czechosłowacja 4 gry — 5 pkt., 5) Szwajcaria 4 gry — 0 pkt.

LEKKA ATLETYKA.

Po kobiecych mistrzostwach. Rzutem dyskiem oburącz zakończono tegoroczne kobiece lekkokatetyczne mistrzostwa Polski. Odbiło się ogółem 18 konkurencyj, przy czem najwięcej mistrzostw zdobył warszawski AZS dzięki Konopackiej. Na 7 mistrzostw zdobytych przez AZS, sześć z nich wygrała Konopacka, a mianowicie: rzuty kulą i dyskiem (jednorącz i oburącz), akok wżwyż i pigulki. Poza tem AZS wygrał jeszcze sztafetę 4×100 m. Na drugim miejscu pod względem zdobytych mistrzostw kroczy Roździeń (bieg 800 mtr., skok wdal i bieg sztafetowy 4×200 mtr.), dalej Cracovia (rzuty oszczepem) i Kolejowy K. S. (bieg 200 m. i bieg na przelaj) po dwa mistrzostwa, wreszcie po jednemu mistrzostwie zdobyły kluby: TKS. (100 m. — Giedziowska), Grzywna (60 mtr.), SKLA (skok wdal a miejscu) i Makabi krakowska (bieg 80 mtr. płotki).

Ostatnio zatwierdzone rekordy. PZLA zatwierdził ostatnio następujące rekordy polskie: skok wdal — Sikoraki 703, biegi 3 i 5 km: Kuśociński 8:54.2 i 15:17.8, 10-bój Celjzik 6621.33 pkt. Wyniki kobiece: sztafety 4×75 m., 4×100 i 10×100 m. — Grzywna 40 sek., 53.6 sek. i 2:20.2.

Na czwał 4 p. A. Freyera. Poznań. 12. 11. — AZS. poznański organizuje w dniu 18 bm. wielki ogólnopolski bieg na przelaj o nagrodę imienia 4 p. Alfreda Freyera.

Ambicje Norwiego. Uelisingfors, 8. 11. (C-S). Nurmi oświadczył dziennikarzom fińskim, że na wiosnę roku przyszłego na bieżni w Stokholmie, którą uważa za najlepszą w Europie, zamierza zaatakować własny rekord w biegu godzinnym i sądzi że uda mu się osiągnąć ponad 19500 mtr.

KOLARSTWO.

Klasyfikacja naszych kolarzy. W roku bieżącym lista naszych kolarzy przedstawia się w kolejności jak następuje: szosowcy: 1) Włócek, 2) Kłosowicz, 3) Michalak, 4) Stefanski, 5) Frósa, 6) Ignatowicz, 7) Olszewski, 8) Siliński, 9) Duda, 10) Gronczewski. Torowcy — 1) Koszutski, 2) Podgó-

aki, 3) Turowski, 4) Pusach, 5) Szymczyk, 6) Reul, 7) Szmidt, 8) Zybert, 9) Barczyński, 10) Majewski. — Stajerzy — 1) Langa, 2) Okalutycz, 3) Garley, 4) Kamiński, 5) Burno. Cyklopedastry — 1) Głowacki, 2) Michałak, 3) Wiśniewski.

Piękny gest rekordzisty. Światny kolarz szwajcarski, Oskar Egg, który przed 15 laty ustanowił niepobity dotychczas rekord w biegu godzinnym (44 km. 247 mtr.) wyznaczył nagrodę w sumie 10 000 franków za poprawienie wymienionego wyniku. Jak wiadomo Egg posiada do chwili obecnej wszystkie niemal kolarskie rekordy światowe.

Sześciolodniówki w Ameryce. Detroit. W sześciolodniowych zawodach kolarskich w Detroit zwyciężyła para Dullbergaj — Walthour przed francuzami Retourneur — Broccardo i Blanchonet — Cugnot.

Chicago. W sześciolodniowych zawodach kolarskich w Chicago wygrała para van Kempen — Rudak przed B. Walthour — Penn i parą Dempsey-Debaats.

Sześciolodniówka w Kolonii. Kolonia, 9. 11. W sześciolodniowych zawodach kolarskich w Kolonii pierwsze miejsce zajęła para Rausch — Hürtgen.

TENNIS.

Nasi najlepsi tenniści. Lista najlepszych tenisistów polskich przedstawia się następująco: 1) M. Stolarow, 2) Czotewyński, 3) Warmiński, 4) J. Stolarow, 5) Marszewski, 6) Ferster, 7) Loth, 8) Tarnowski, a na dalszych miejscach kroczą Kruszwski, Steinar, Goldstein, Mieliewicz, Stahl, Liebling, Kuchar i inni. Wśród pań na czele stoi Dubieńska, a dalej V. Richterówna, Jędrzejowska, Poradowska, Doniecka, Warmińska, Groblewska, Scarpowa i inne.

NARCIARSTWO.

Zgłoszenia obcych państw na zawody F. I. S. Poza podanemi już do wiadomości zgłoszeniami! Szwecji, Anglii i Rumunii nadeszły do P. Z. N. oficjalne pisma od Związku Narciarskiego Czechosłowacji i we Francji zapowiadające wysłanie delegatów i zawodników tych państw na zawody F. I. S. do Zakopanego.

Czechosłowacja wysłała ma drużynę złożoną z 4 delegatów i 15 do 20 zawodników, drużyna francuska składa się będzie z 5-ciu zawodników.

Listy zawodników. Wobec tego, że K. S. ma do 15 grudnia ogłosić listę zawodników uchwaloną, że kluby mają do dnia 20. listopada br. przesłać na ręce K. S. listę swych zawodników ułożoną według klas w jakich startowali ubiegłego roku, alfabetycznie i z podaniem roku urodzenia przy nazwisku każdego zawodnika. Zarząd główny zwraca uwagę na termin 20. 11. br. którego przekroczenie spowoduje nieogłoszenie nazwisk zawodników na liście, a zatem niedopuszczenie ich do startu.

Ośrodek treningowy w Zakopanem. Dla przygotowania polskich zawodników na zawody F. I. S. uruchomiony będzie w dniach najbliższych w Zakopanem ośrodek treningowy z następującym programem:

do połowy listopada — zaprawa sucha bez dożywiania zawodników;

do połowy grudnia — takaż zaprawa z dożywianiem, potem zaprawa na nartach. Na ten ostatni okres tj. od 15. 12. przybędzie do Zakopanego trener — amator p. Bengt Simonsen.

Kierownikiem ośrodka ma zostać p. Artur Kaapraz.

HIPPIKA.

Pierwszy występ naszych jeźdźców w Ameryce. Now York, 10. 11. W pierwszym dniu konkursów hippicznych w New Yorku odbył się konkurs o nagrodę posła polskiego Ciechanowskiego. W konkursie tym drużyna polska startowała w składzie pułk. Römmel, rtm. Antoniewicz i por. Zgorzeński, przyciem rtm. Antoniewicz przebył trasę bez błędów, pułkownik Römmel otrzymał pół błędu, natomiast por. Zgorzeński osiągnął słabszy wynik. Zawodnicy amerykańscy zajęli w klasyfikacji drużynowej pierwsze miejsce, zdobywając puchar.

WIOŚLARSTWO.

Tor wioślarski w Warzawie. W roku przyszłym wybudowany zostanie tor wioślarski długości 2 km. na Bielanach. Będzie to drugi w Polsce, obok Bydgoszczy, tor wioślarski nie na wodzie bieżącej.

ŁYŻWIARSTWO.

Przed sezonem sportów zimowych. Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarskie przygotowuje obecnie program zawodów łyżwiarskich na nadchodzący sezon zimowy. Terminy zawodów podane zostaną w najbliższym czasie. W programie uwzględnione będą w dużej mierze częste imprezy łyżwiarskie i hokejowe dla młodzieży.

Polski Związek Łyżwiarski na swym najbliższym zebraniu ustalił ma program prac na sezon zimowy. Istnieje projekt obsadzenia kilku imprez zagranicą.

Polaki Związek Hokeja Lodowego przystępuje do prac przygotowawczych nadchodzącego sezonu. Hokeiści nasi wyjadą w styczniu na tournée do Austrii i Szwajcarii i wezmą także udział w mistrzostwach Europy w Budapeszcie (od 27. I. — 3 II.). Projektowane są również wielkie międzynarodowe zawody podczas narciarskich mistrzostw Europy w Zakopanem w dniach od 5—10. lutego. Ważne zebranie Polskiego Związku Hokeja Lodowego odbędzie się w dniu 18. bm. o godz. 11 w lokalu ZŻ (Wilejska 11 m. 16).

KS. Polonia organizuje sekcję hokejową pod kierunkiem znanego hokeisty i piłkarza Kryglera.

Rekordy światowe w łyżwiarstwie. W związku z nadchodzącym sezonem łyżwiarskim podajemy listę światowych rekordów w łyżwiarstwie, a mianowicie: 500 m. — Larsen (Norwegia) 43.1, 1000 m. — Mathiesen (Norwegia) 1:31.8, 1500 m. — Mathiesen (Norwegia) 2:17.4, 5 km. — Strom (Norwegia) 8:28.5, 10 km. — Carlsen (Norwegia) 17:17.4.

Polskie rekordy łyżwiarskie przedstawiają się następująco: 500 m. — Juciewicz (AZS) 49.8, 1500 m. — Juciewicz 2:42.6, 5 km. — Kuchar (Pogoń) 9:16, 10 km. — Juciewicz 20:40.8.

Ślizżawka na Dynasach. (C—S.) Z chwilą nastania mrozów AZS. otwiera na Dynasach wielką ślizżawkę sportową. Zapisy i informacje w sekretaracie AZS-u przy ulicy Kopernika 41.

RÓŻNE.

512 km. na godzinę. Londyn. Lotnik angielski Craig osiągnął szybkość 512 km. na godzinę, jednak wynik osiągnięty był na zbyt małej przestrzeni (mniej niż 8 km.), wobec tego rekord Bernardiego (512.75 km.) pozostaje nadal.

Drukarni i nakładem Drukarni Toruńskiej T. A.
Za redakcję odpowiedzialni:
Leon Kum, Toruń.